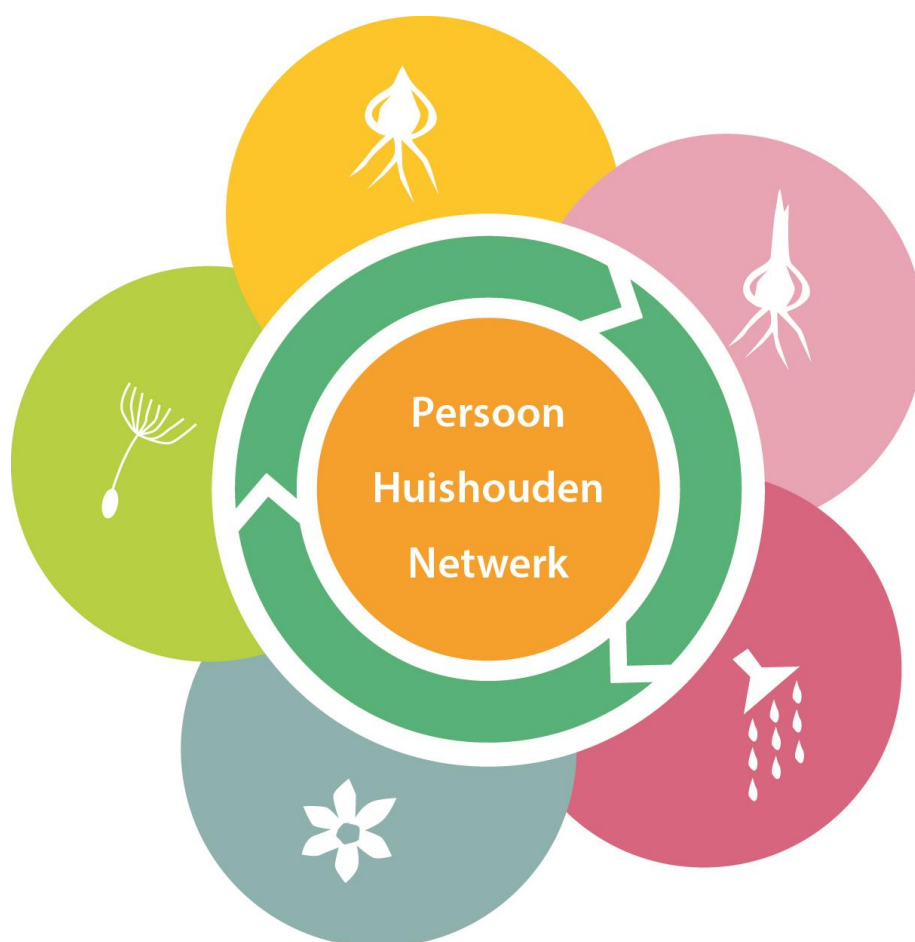

THEORY OF CHANGE

Charlois Bloeit

Auteurs: Arend Ripping / Wim van der Mik
Datum: mei 2022

*Thuis in
Charlois*

INLEIDING

Waarom bestaat de organisatie Thuis in Charlois¹? Wat wil zij bereiken? In welke context opereert ze? Welke impact wil ze hebben? Na de eerste jaren van pionieren, opbouw van de organisatie en de start van verschillende activiteiten is het nuttig dat opnieuw te onderzoeken.

Dit onderzoek hebben we als Thuis in Charlois gedaan in samenwerking met het Laurensfonds. Hiervoor heeft ze Cees van Breugel (Bouthos) beschikbaar gesteld om ons te begeleiden. We hebben gezamenlijk gekeken naar de context waarbinnen Thuis in Charlois opereert en met behulp van de Theory of Change een impact geformuleerd, gewenste situaties gedefinieerd en onderzocht wat Thuis in Charlois daarin betekent.

Een Theory of Change (ToC) beschrijft zo helder mogelijk de weg, de verandervaden, inclusief stappen en de causale verbanden ertussen en aannames die nodig zijn om de gedefinieerde droom en maatschappelijke effecten te realiseren. Een ToC legt uit op welke wijze de opstellers ervan geloven of denken dat de verandering plaats zal vinden. Het schetst de inhoudelijke aannames achter de beoogde verandering. Een ToC beschrijft kortom de theorie (niet wetenschappelijk) hoe men denkt dat verandering plaatsvindt en het waarom achter de beoogde verandering. Het vormt de basis voor verdere strategische plannen of jaarplannen.

Dit document is een weerslag van dat onderzoek, dat we als stichting hebben gedaan, en is bedoeld om als basis te dienen voor het opstellen van een meerjarenplan.

Arend Ripping
Zakelijk Leider

Wim van der Mik
Voorzitter

mei 2022

¹ Thuis in Charlois is de werknaam van Stichting Hulp- en Ontmoetingscentrum Portland

INHOUD

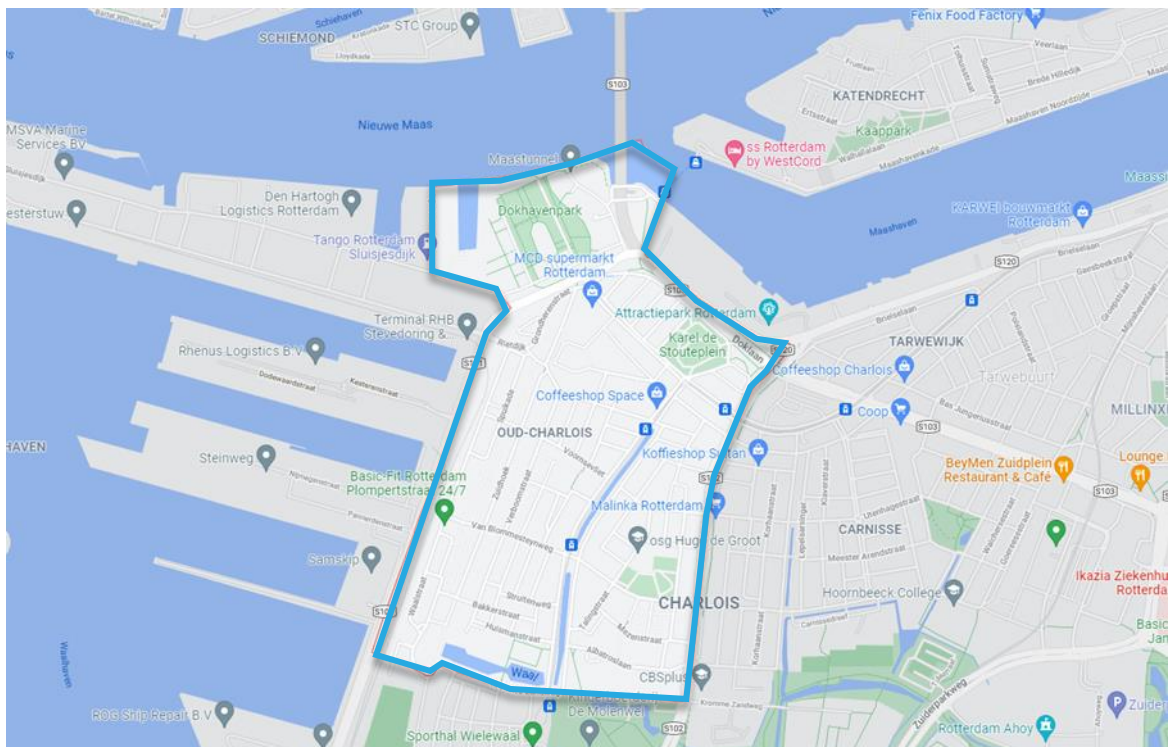
Inleiding	2
1 Contextanalyse	4
1.1 Recente geschiedenis	4
1.2 Demografie	5
1.2.1 Overige gegevens	6
1.3 Buurtmonitor	7
1.4 Conclusies	9
2 Theory of Change	10
2.1 Impact: Charlois bloeit!	10
2.2 Uitwerking Theory of Change	10
2.3 Uitwerking schema	13
2.4 Bloeiende personen	14
2.4.1 Wortelen	14
2.4.2 Ontkiemen	14
2.4.3 Voeden	14
2.4.4 Bloeien	14
2.4.5 Uitzaaïen	15
2.5 Bloeiende Huishoudens	15
2.5.1 Wortelen	15
2.5.2 Ontkiemen	15
2.5.3 Voeden	15
2.5.4 Bloeien	15
2.5.5 Uitzaaïen	15
2.6 Bloeiende Netwerken	16
2.6.1 Wortelen	16
2.6.2 Ontkiemen	16
2.6.3 Voeden	16
2.6.4 Bloeien	16
2.6.5 Uitzaaïen	16
2.7 Actoren	17
2.8 Kritische aannames	18

1 CONTEXTANALYSE

Het vroegere dorp Charlois vormt de sfeervolle historische kern van de wijk Oud-Charlois. De wijk wordt begrensd door de Nieuwe Maas in het noorden, de Dorpsweg in het oosten, de Kromme Zandweg in het zuiden en de Waalhaven in het westen.

De karakteristieke dorpskern is nog steeds de spil waar het leven in Oud-Charlois om draait. De historische bebouwing aan de Charloisse Kerksingel, Kaatsbaan en Zuidhoek verleent het gebied sfeer. De buurten rond het historisch hart hebben een grootstedelijk karakter en bijbehorende problematiek.

Figuur 1 - Contouren van de Wijk Oud-Charlois

1.1 Recente geschiedenis

Oud-Charlois heeft een kleine 14.000 inwoners. Oud-Charlois is een achterstandswijk. In 2007 werd de wijk (samen met 39 andere wijken in Nederland) door minister Vogelaar tot 'Krachtwijk' verklaard. Op dit moment definieert de gemeente Rotterdam de wijk Oud-Charlois als 'Ontwikkelwijk'. Het wordt gezien als 'een wijk met potentie' die met enige ondersteuning verder opklimt.²

Oud-Charlois is een van de *Aandachtswijken* van het Nationaal programma Rotterdam Zuid (NPRZ). Het Rijk en de gemeente Rotterdam willen samen met andere stakeholders deze wijk in de komende 20 jaar op het gemiddelde niveau brengen van de vier grote steden in Nederland. Er zijn drie doelen geformuleerd:

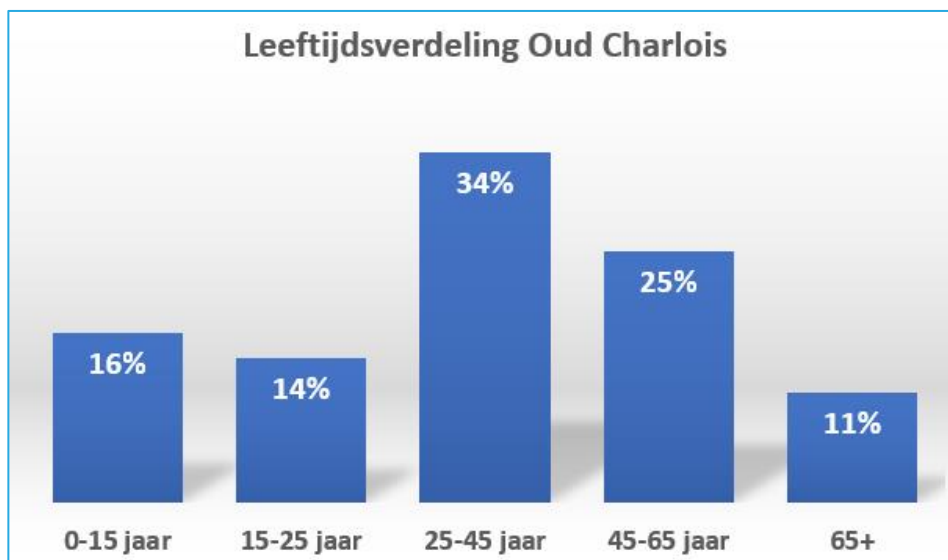
² Wijkagenda Oud-Charlois 2019-2022 gemeente Rotterdam

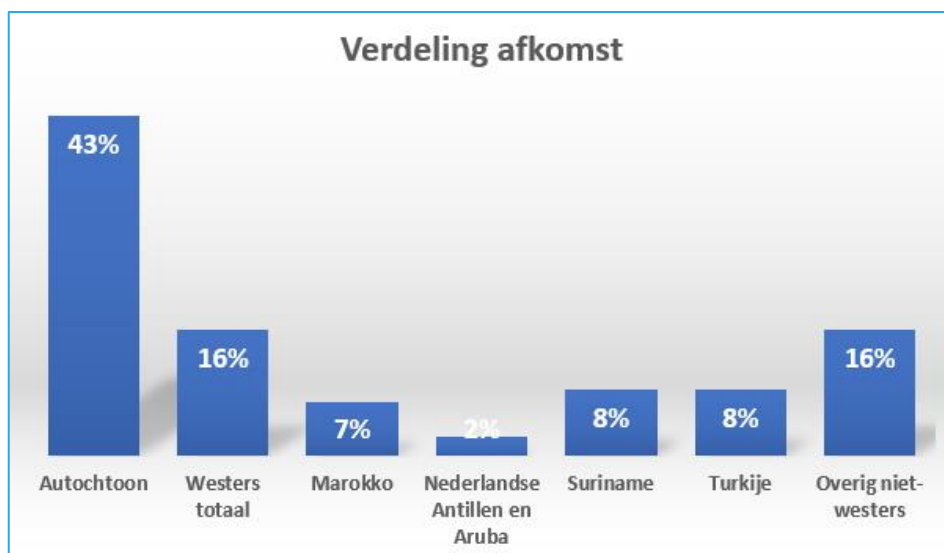
1. Stimulerend opvoed- en leerklimaat
2. Thuisbasis op orde
3. Prettig wonen in Oud-Charlois en Wielewaal

1.2 Demografie³

De leeftijdsopbouw van de wijk is redelijk vergelijkbaar met de stad Rotterdam. Alleen het aantal senioren is iets lager.

Figuur 2 - Leeftijdsopbouw Oud-Charlois

Figuur 3 - Samenstelling van de wijk

³ Gegevens komen uit <https://service.openinfo.nl/downloads/informatie-gemeente-rotterdam>, d.d. 8 maart 2022

1.2.1 Overige gegevens

Relevante gegevens over de financiële situatie van bewoners:

- 26% ontvangt een uitkering;
- 37% heeft moeite met rondkomen;
- De gemiddelde waarde van een woning is € 148.000 (Rotterdam-breed is dit ca. €224.000, meting 2020). Het aandeel eengezinswoningen is 11% (Rotterdam-breed 25%). Dit laat zien dat de woonsituatie onder gemiddeld is.

Nog enkele gegevens uit de gezondheidsmonitor:

- Het aandeel zware/overmatige drinkers is 14%;
- Het aandeel mensen met overgewicht is 54%;
- Het aandeel rokers is significant hoger dan in de rest van Rotterdam (33% t.o.v. 27% stadsbreed).

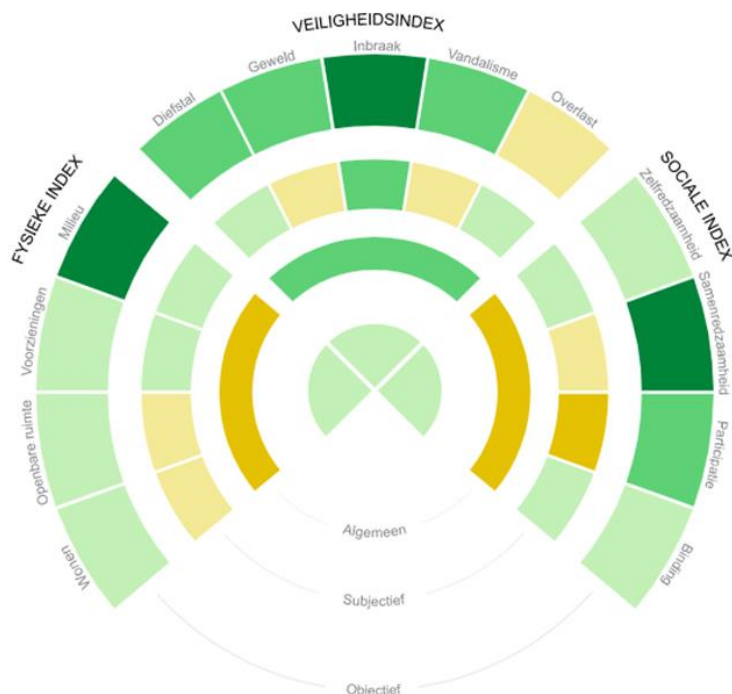
Gegevens over welzijn:

- 57% van de bewoners van Oud-Charlois voelt zich eenzaam. 17% voelt zich zeer eenzaam;
- 13% heeft een hoog risico op angst of depressie.

1.3 Buurtmonitor ⁴

De buurtmonitor van de gemeente Rotterdam geeft een duidelijk beeld van de situatie in deze wijk.

Figuur 4 - Buurtmonitor Oud-Charlois, 2022

In Tabel 1 zijn de scores van een aantal hoofdcategorieën weergegeven. Het gemiddelde van Rotterdam is altijd 100. Kort gezegd komt het er op neer dat de woonbeleving in Oud-Charlois ver onder de maat is (62) en de beleefde kwaliteit van leven nog slechter (54). De veiligheidsbeleving in deze wijk is juist goed (110).

Tabel 1 - Scores per onderdeel

Indicator	Meting Oud-Charlois	Gemiddeld Rotterdam
Woonbeleving	62	100
Veiligheidsbeleving	110	100
Kwaliteit van leven	54	100

Opvallend is dat de subjectieve cijfers (dus de beleving van de burgers) een stuk negatiever zijn dan de objectieve cijfers. In Figuur 4 is dit af te lezen door de binnenste rand te vergelijken met de buitenste. De binnenste rand geeft de beleving van de burgers, de buitenste rand is gebaseerd op objectieve metingen (zoals het aantal speeltoestellen in de wijk, het aantal

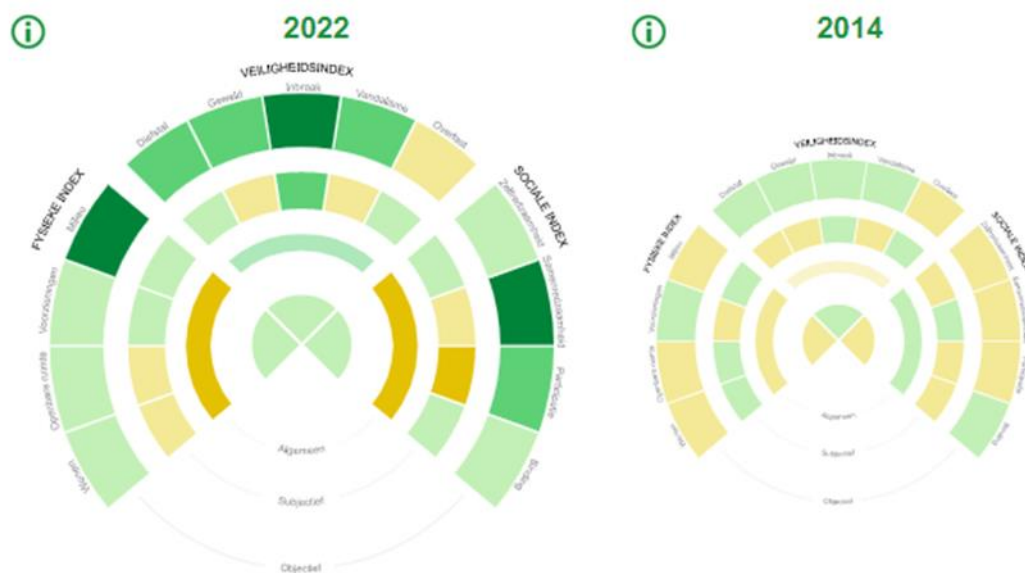
⁴ <https://wijkprofiel.rotterdam.nl/nl/2022/rotterdam/charlois/oud-charlois>, d.d. 8 maart 2022

inbraken op jaarbasis etc. etc.). Donkergroen betekent: zeer positief; donkerbruin betekent: zeer negatief.

Wat meer ingezoomd vallen de volgende dingen op:

- Wonen en openbare ruimte scoren subjectief veel slechter dan de objectieve meting;
- Overlast in de buurt is de enige indicator die significant negatief scoort wat betreft objectieve meting, terwijl deze door de buurt niet zo negatief ervaren wordt;
- Het 'samen-gevoel' in de wijk is subjectief veel minder dan objectief gemeten wordt. Participatie⁵ scoort subjectief 35, terwijl dit objectief 119 is. Samenredzaamheid⁶ scoort subjectief 81, terwijl objectief 146 gemeten wordt.

Het is mogelijk om de meting van 2022 te vergelijken met die van 2014, toen de metingen zijn begonnen. Hier onder zijn beide diagrammen gecombineerd.

Figuur 5 - Buurtmonitor Oud-Charlois. Vergelijking 2022 met 2014.

Opvallend is dat de situatie sterk verbeterd is, met name wat betreft de objectieve gemeten werkelijkheid. Maar de subjectieve woonbeleving en de beleving van de kwaliteit van leven waren in 2014 hoger (resp. 70 en 102, vergeleken met nu 62 en 54).

⁵ Participatie gaat over de actieve maatschappelijke participatie van mensen; denk aan arbeidsmarktpositie, vrijwilligerswerk, deelnemen aan sport en verenigingen, sociale contacten.

⁶ Samenredzaamheid gaat over actieve inzet van burgers voor anderen; denk aan mantelzorg, burenhulp, vrijwilligerswerk, bewonersinitiatieven.

1.4 Conclusies

Op basis van de contextanalyse in dit hoofdstuk zijn de volgende conclusies getrokken:

- De situatie van Oud-Charlois is in de afgelopen jaren verbeterd, maar wordt door de burgers niet als zodanig beleefd: De ervaren werkelijkheid van de huidige metingen is op de meeste punten negatiever dan de objectief gemeten werkelijkheid;
- Er is in de wijk grote bereidheid tot meedoen, de samenredzaamheid is uitzonderlijk hoog, en ook de participatie is hoog;
- Mensen ervaren niet dat ze samenredzaam zijn en dat ze participeren. Dit wijkt sterk af van de objectieve metingen.

2 THEORY OF CHANGE

Thuis in Charlois is een stichting die zich sinds 2015 inzet om verbinding tot stand te brengen in de wijk Oud-Charlois, om mensen in financiële of sociale armoede te steunen waar mogelijk en om mensen een plek te bieden waar ze in veiligheid kunnen werken aan zelfvertrouwen en -waardering.

Vanuit de contextanalyse komen meerdere onderwerpen naar voren waar Thuis in Charlois mee aan de slag zou kunnen. Dit betreft onder andere: het bestrijden van eenzaamheid en het stimuleren van een gezonde levensstijl onder wijkbewoners. Ook kunnen we sterker inzetten om mensen met elkaar te verbinden zodat er mogelijk meer gezamenlijke initiatieven ontstaan of mensen elkaar meenemen naar activiteiten.

Dit hoofdstuk beschrijft de impact die Thuis in Charlois nastreeft in de context waarbinnen ze opereert. Hoe ze dat wil doen is weergegeven in een overzichtelijke diagram dat vervolgens nader tekstueel wordt uitgewerkt. Ook worden belangrijke in de wijk aanwezige actoren genoemd en kritische aannames die zijn gedaan.

2.1 Impact: Charlois bloeit!

Thuis in Charlois draagt bij aan een bloeiend Oud-Charlois. Daarom hebben we de gewenste impact geformuleerd als 'Charlois bloeit!'. We geven dit vorm door activiteiten en ontmoetingen voor én met bewoners te organiseren. De impact is gericht op groei van talenten van individuele personen uit de wijk, op versterking van huishoudens en op versterking van netwerken binnen de wijk Oud-Charlois.

Er zijn drie domeinen binnen de wijk waarop we inzetten die bijdragen aan de beoogde impact:

- Groei en ontwikkeling van talenten van personen > [Bloeiende Personen](#)
- Versterking van huishoudens > [Bloeiende Huishoudens](#)
- Versterking van netwerken > [Bloeiende Netwerken](#)

Er is geen prioriteit of hiërarchie in deze drie domeinen. Ze hebben onderling samenhang en versterken elkaar.

Bij de uitwerking van deze domeinen naar gewenste situaties maken we gebruik van de symboliek van wortelen, ontkiemen, voeden, bloeien en uitzaaien. Met deze beeldspraak willen we de analyse verrijken en krachtiger maken.

2.2 Uitwerking Theory of Change

Bij de uitwerking van de impact en de drie genoemde domeinen, én voor de vertaling naar beleidsplannen wordt gebruik gemaakt van de Theory of Change. Per domein worden [gewenste situaties](#) beschreven die bijdragen aan het bereiken van het doel. Meerdere [interventies](#) kunnen bijdragen aan het bereiken van de gewenste situaties. Per interventie wordt beschreven welke participanten ([actoren](#)) erbij betrokken zijn plus de beschrijving van [kritische aannames](#). Daarbij wordt ook beschreven welke acties Thuis in Charlois zelfstandig uitvoert of uitvoert in samenwerking met andere organisaties. Er worden ook activiteiten in de

wijk in kaart gebracht waarbij Thuis in Charlois niet betrokken is. Want ook activiteiten buiten Thuis in Charlois kunnen de beoogde impact versterken.

In de grafische uitwerking op de volgende pagina is in één beeld het eindresultaat van de uitwerking van de Theory of Change voor Thuis in Charlois samengevat. De opbouw en achtergronden van dit samenvattende beeld worden in de daarop volgende paragrafen in meer detail beschreven.

CHARLOIS BLOEIT!

Thuis in Charlois

BLOEIENDE PERSONEN

BLOEIENDE HUISHOUDENS

BLOEIENDE NETWERKEN

Persoon:

Huishouden:

UITZAAIEN

BLOEIEN

VOEDEN

ONTKIEMEN

WORTELEN

...zet zich actief in voor de ander en de wijk

Geveltuintjes
Vrijwilligerswerk
Opruimacties

BUURT
KLIMAATJE

...stimuleert ontwikkeling van kinderen

HOME
START

Huiswerkbegeleiding / Kinderclub

...heeft relaties met andere huishoudens

Vrouwengroep / Kinderbieb /
Gezinsworkshops + maaltijd

Nieuwe gezamenlijke activiteiten ontstaan

Huis van de Wijk / CVD
Lunchservice voor scholen

KUNST-
NAARS

...heeft zinvolle dagbesteding / werk

WMO Radar / **Creatieve activiteiten /**
Vrijwilligerswerk / Huiswerkbegeleiding

...ervaart zin in het leven

BUBEL
INLOOP

KUNST &
VLIERGFA

...beweegt voldoende

Vuilprikken
Wandelen
(leren) fietsen

...kent gezonde balans / taakverdeling

Ouders Ontmoeten / Gezinsmaatjes
/ Kinderclub

HOORNBECK
HELPT

HET ANKER

Mensen van diverse achtergronden vieren samen het leven

Huis van de Wijk / Horeca
Biblioteek
Wijkmaaltijd / Huiskamer /
Vrouwenwerk / Jongerenwerk /
Mannenavonden

KERK IN
DE BUURT

...ontplooit zich

Computercursus
Vrouwenwerk
Jongerenwerk

...eet gezond

Huis van de Wijk
Gezonde lunch
Workshops koken

KINDER
CLUB

VIKTOR
VITAMIENTJE

...beheerst opvoeden

CJG / **Ouders Ontmoeten /**
Opvoedcafé

Organisaties werken samen om mensen te ondersteunen

Overleggen tussen organisaties /
Gezamenlijke activiteiten

...kent zichzelf en heeft zelfrespect

Vrijwilligerswerk
Vrouwenwerk
Jongerenwerk

...spreekt NL

Biblioteek
Taal oefengroep
Taalcafé

...maakt gebruik van voorzieningen

Mensen motiveren en doorverwijzen
Signaleren /
Maatjesproject

...heeft voldoende financiële draagkracht

Bijstand / **Noodfonds**

Diaconie

...gaat verantwoord om met geld / schulden

HOUSE OF
HOPE

Schuldhelpverlening / **Inloop-
spreekuur / Workshops administratie-
financiën**

Er zijn ontmoetingsplekken

Huis van de wijk / Horeca
Huiskamer aan De Vliet

Kerken

Moskee

Mensen gaan graag naar buiten

Wijkagent / Burendagen / Speelvoor-
zieningen / Buiten sporten

SPEEL
TUINEN

...heeft goede (mentale) gezondheid

Huisarts / GGZ /
**Menstruatie
uitdeelpunt**

...heeft voldoende eten

Voedselbank

HOORNBECK
HELPT

...is in contact met anderen

75+ bezoeken / Signaalpunt ... eenzaamheid /
Wijkmaaltijd / Spelletjes / Groepbijeenkomsten

...heeft stabiele basis

Juridische hulpverlening / Wijkteam .
WMO radar

...heeft inzicht in financiële situatie

Schuldhelpverlening / **Inloop-
spreekuur**

Samen010

Mensen weten wat er te doen is

Maandfolder / Jaarlijkse info krant

WERKGR.
OUD CHAR.

= Groeifase

Grijs

= Professionele actoren

Paars

= Mogelijke interventie

= Kritische aanname

= Gewenste situatie

Vet

= Bestaande Interventie

Red

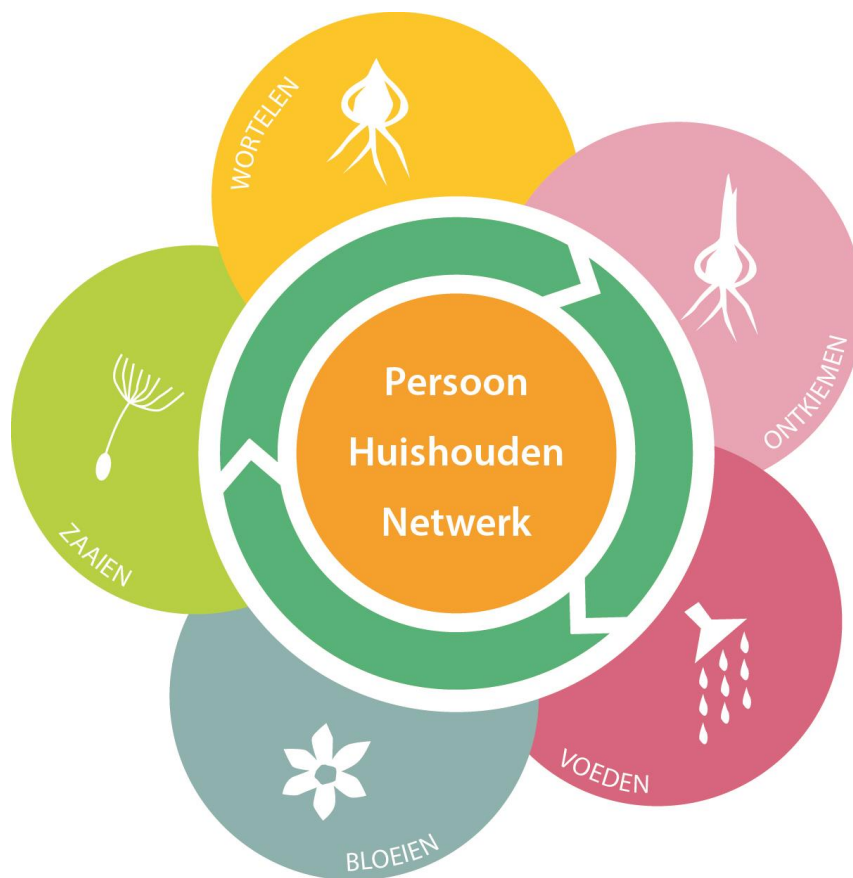
= Actoren in de wijk

2.3 Uitwerking schema

Uit het schema op de vorige pagina wordt duidelijk dat er groei is van onderaf naar boven. We hebben hiervoor gekozen omdat er een zekere volgorde is in de ontwikkeling van personen, huishoudens en netwerken. Te denken valt aan de 'Piramide van Mazlov' of de meer gebruikte participatieladder. Platgeslagen zouden we dat kunnen vertalen met: 'Pas als de basis goed is kan er verder worden gewerkt'. Omdat we als stichting op een andere manier te werk gaan dan een organisatie die zich op arbeidsreïntegratie richt, en omdat we ons inzetten voor meer dan enkel het individu, hebben we in lijn van de slogan 'Charlois bloeit' een groeimodel op basis van de groeicyclus van een plant opgesteld.

Het schema in Figuur 6 vat goed samen hoe we als Thuis in Charlois ons willen inzetten. Binnen de verschillende groeistadia willen we activiteiten aanbieden die ertoe bijdragen dat personen, huishoudens en netwerken tot bloei komen. We onderscheiden de volgende stadia:

- **Wortelen** De basis om vanuit verder te groeien
- **Ontkiemen** Iets van groei wordt zichtbaar
- **Voeden** Ontwikkeling wordt gestimuleerd en mogelijk gemaakt
- **Bloeien** Iets moois wordt zichtbaar
- **Zaaien** Het mooie wordt doorgegeven om nieuwe bloei mogelijk te maken

Figuur 6 - Schematische weergave van groeistadia waarin interventies worden ingezet rondom de drie domeinen

2.4 Bloeiende personen

2.4.1 Wortelen

- **Persoon is in contact met anderen** – Zelfwaardering en gevoel van zingeving neemt toe.
Interventies: Wijkmaaltijd, Huiskamer, het organiseren van leuke activiteiten, aanbelacties, 75+-bezoeken⁷.
- **Persoon heeft voldoende eten** – Basisbehoefte die minimaal vervult dient te zijn om verder stappen te maken.
- **Persoon heeft goede (mentale) gezondheid** – Hierdoor is er meer tijd en energie om verder te ontwikkelen.
Interventies: Doorverwijzen naar aanwezige voorzieningen, menstruatie uitdeelpunt.

2.4.2 Ontkiemen

- **Persoon maakt gebruik van voorzieningen** – Kans wordt groter dat de persoon zich ontwikkelt en een netwerk krijgt.
Interventies: Motiveren van mensen om gebruik te maken van voorzieningen en waar nodig expliciet doorverwijzen. Maatjesproject.
- **Persoon spreekt Nederlands** – Zelfredzaamheid en de kans op werk neemt toe.
Interventies: Taalcursus.
- **Persoon kent zichzelf en heeft zelfrespect** – Persoon weet beter waar zijn/haar kracht ligt waardoor het eenvoudiger wordt grenzen aan te geven maar ook om werk of dagbesteding te zoeken.
Interventies: Vrijwilligerswerk met coachende begeleiding, groepsactiviteiten en kinderclub.

2.4.3 Voeden

- **Persoon ontplooit zich** – Zelfredzaamheid en de kans op werk neemt toe.
Interventies: Computercursus of andere specifieke cursussen.
- **Persoon eet gezond** – Kans groter dat de persoon een gezond gewicht heeft, de juiste voedingsstoffen binnen krijgt en zich fysiek en mentaal beter voelt.
Interventies: het aanbieden van een gezonde lunch en het geven van voorlichting.

2.4.4 Bloeien

- **Persoon beweegt voldoende** – Draagt bij aan de fysieke/mentale gezondheid.
Interventies: gezamenlijk wandelen/fietsen, vuilprikken.
- **Persoon ervaart zin in het leven** – Persoon staat meer open naar de buitenwereld en er is meer energie om aan de slag te gaan met vaardigheden en talenten.
Interventies: Specifieke cursussen, kerken, moskeeën, meditatie.
- **Persoon heeft zinvol werk/dagbesteding** – Zelfwaardering en het ervaren van zin in het leven neemt toe en er is meer contact met anderen.
Interventies: Creatieve activiteiten, vrijwilligerswerk, geven van huiswerkbegeleiding.

⁷ Thuis in West voert deze bezoeken uit in opdracht van WMO Radar.

2.4.5 Uitzaaien

- **Persoon zet zich actief in voor de ander en de wijk** – De wijk wordt mooier en anderen worden geholpen om ook tot bloei te komen.

Interventies: Aanleg en beheer van geveltuintjes (ontwikkeling waar Rotterdam ook op insteekt), organiseren van burendagen, vrijwilligerswerk doen en meedoen aan opruimacties in de wijk.

2.5 Bloeiende Huishoudens

2.5.1 Wortelen

- **Huishouden heeft inzicht in financiële situatie** – Hierdoor ontstaat overzicht en kan gewerkt worden aan het stabiliseren of verbeteren van de situatie.

Interventies: Inloopspreekuur, doorverwijzen naar Samen010 (budgetmaatjes) of schuldhulpverlening (wijkteam), workshops rondom financiën.

- **Huishouden heeft stabiele basis** – Hierdoor is er ruimte en rust om verder te ontwikkelen.

Interventie: Huiskamer (eerste lijn en goed doorverwijzen)

2.5.2 Ontkiemen

- **Huishouden heeft voldoende financiële draagkracht** – Goede basis die de stress binnen het huishouden vermindert en ruimte geeft voor ontwikkeling.

Interventies: Werktoeleiding, fonds Bijzondere Bijstand, Noodfonds

- **Huishouden gaat verantwoord om met geld/schulden** – Hierdoor is de kans kleiner dat er problemen met financiën ontstaan waardoor het huishouden in een negatieve spiraal (armoedeval) belandt.

Interventies: Inloopspreekuur, workshops rondom financiën/administratie.

2.5.3 Voeden

- **Huishouden beheerst opvoedvaardigheden** – Hierdoor groeien kinderen op in een veilige omgeving en hebben ze ruimte om zich te ontwikkelen.

Interventies: Opvoedcursus, Opvoedcafé.

2.5.4 Bloeien

- **Huishouden kent gezonde balans/taakverdeling** – Hierdoor komen alle leden van het huishouden toe aan de eigen ontwikkeling.

Interventies: Opvoedcursus en gezinsmaatjes.

2.5.5 Uitzaaien

- **Huishouden heeft relaties met andere huishoudens** – Hierdoor kan er onderlinge steun worden ervaren en geboden.

Interventies: Ontmoetingsplek bieden voor huishoudens zoals vrouwengroep, Ouders Ontmoeten, activiteiten voor kinderen en het aanbieden van workshops voor gezinnen inclusief maaltijd.

- **Huishouden stimuleert ontwikkeling van kinderen** – Hierdoor ontwikkelen kinderen zich beter en is de kans groter dat ze zichzelf zullen waarderen.

Interventies: Kinderclub, opvoedcursus en huiswerkbegeleiding.

2.6 Bloeiende Netwerken

2.6.1 Wortelen

- **Mensen weten wat er te doen is** – Hierdoor is de kans groter dat mensen naar activiteiten gaan die aansluiten bij hun behoeften.
Interventies: Maandfolder met activiteitenkalender, actief verwijzen naar mooie activiteiten van derden, overzicht van de activiteiten bij de deur, communicatie via *social media* en mensen specifiek benaderen voor activiteiten.

2.6.2 Ontkiemen

- **Mensen gaan graag naar buiten** – Geeft meer leven op straat wat de veiligheid en het gevoel van veiligheid ten goede komt. Tevens is de kans groter dat mensen elkaar ontmoeten.
Interventies: Burendagen, gebruik van voorzieningen zoals speeltuinen en fitnessapparaten, sportactiviteiten buiten
- **Er zijn ontmoetingsplekken** – Hierdoor hebben mensen de gelegenheid elkaar te ontmoeten.
Interventies: Huiskamer, groepsactiviteiten, activiteiten in speeltuin en parken.

2.6.3 Voeden

- **Organisaties werken samen om mensen te ondersteunen** – Hierdoor kan er beter worden aangesloten op de wens en de behoefte van een persoon.
Interventies: Gezamenlijke activiteiten, gezamenlijke cursussen of workshops of andere netwerkbijeenkomsten. Thuis in Charlois wil sterke banden opbouwen en onderhouden met House of Hope (die veel in Carnisse en de Tarwewijk doet), Samen010, met de Huizen van de Wijk (Clemensstraat en Nieuwe Nachtegaal) en het Hoornbeeck College (praktische inzet van studenten).

2.6.4 Bloeien

- **Mensen van diverse achtergronden vieren samen het leven** – Hierdoor wordt de onderlinge tolerantie vergroot wat bijdraagt aan een sterkere saamhorigheid in de wijk.
Interventies: Groepswerk (vrouwen, mannen, jongeren) waar in een relatief kleine groep mensen elkaar kunnen ontmoeten. Ook tijdens de activiteiten Wijkmaaltijd, Taalcursus en Lol met Wol ontmoeten mensen met een zeer diverse achtergrond elkaar bij Thuis in Charlois.

2.6.5 Uitzaaien

- **Nieuwe gezamenlijke activiteiten ontstaan** – Meer mensen komen met elkaar in aanraking wat de kans vergroot dat de samenhang in de wijk wordt versterkt.
Interventies: Burendag, Opzoomermee, netwerkbijeenkomsten.

2.7 Actoren

Tabel 2 geeft een overzicht van aanwezige actoren in de wijk.

Tabel 2 - Overzicht van actoren

	Actor	Type/Activiteiten	Aard samenwerking
Professioneel / gemeente	WMO Radar	Welzijnsorganisatie Schuldhulpverlening gezinsondersteuning	Doorverwijzen samenwerking netwerkgroep
	Huisartsen, verloskundige, GGZ, apotheek	Gezondheidszorg	Doorverwijzen
	Wijkagenten / politie	Veiligheid in de wijk, voorlichting	Doorverwijzen
	Wijkteam	Aanpak problemen rondom opgroeien, opvoeden en (psychische) problemen	Doorverwijzen
	CJG	Vragen rondom opvoeden	Doorverwijzen
	Huis van de Wijk	Schuldhulpverlening, buurthap, gezinsondersteuning	Doorverwijzen netwerkgroep
Stichtingen	Bibliotheek	Maatschappelijk	Doorverwijzen
	Samen010	Budgetmaatje, energiebank	Doorverwijzen
	Bijbelinloophuis Gouwstraat	o.a. taalles en kinderclub	Doorverwijzen
	Kunst&Vliegfabriek	Creatieve activiteiten	Doorverwijzen
	Diaconie	Financiële ondersteuning door geld of middelen	Doorverwijzen samenwerking
Religieus	House of hope	Maatschappelijk	Doorverwijzen
	Kerk in de Buurt	Werkgroep van meerdere kerken: Sociale verbindende activiteiten	Doorverwijzen samenwerking
	Kerken	Zingeving, sociaal netwerk	Doorverwijzen
	Moskeeën	Zingeving, sociaal netwerk	Doorverwijzen

Diverse	Hoornbeeck Helpt	huisbezoeken, lichte ondersteuning	Samenwerking Vrijwilligers
	Kunstenaars	Sociale en creatieve initiatieven	Samenwerking

2.8 Kritische aannames

Deze paragraaf beschrijft de kritische aannames die zijn gedaan bij enkele van de beschreven interventies. (De kritische aannames zijn in het grafische overzicht op pagina 11 weergegeven.)

- **Persoon heeft zinvolle dagbesteding/werk**

Als interventie wordt vrijwilligerswerk genoemd. Als organisatie zien we dat vrijwilligerswerk bij kan dragen aan het ervaren van zinvolle dagbesteding. De kritische aanname hierbij is dat door de begeleiding tijd wordt genomen om te zoeken naar vrijwilligerswerk dat aansluit bij de vaardigheden en behoeftes van de vrijwilliger. Een goede intake met vervolgesprekken is daarbij van belang.

- **Persoon is in contact met anderen**

Onder deze gewenste situatie zijn diverse interventies genoemd. De kritische aanname is dat een bezoeker van een activiteit ook daadwerkelijk in contact komt met anderen. Aanwezig zijn betekent niet per se dat contact tot stand komt. De aanname is dat wij hier vanuit de stichting alert op zijn en zelf actief contact zoeken met bezoekers.

- **Mensen van diverse achtergronden vieren samen het leven**

De ontmoeting van mensen met diverse culturele achtergronden kan ook tot misverstanden leiden en verschillen uitdiepen in plaats van verbinding tot stand brengen. Hier moet goed over na worden gedacht bij het opzetten van activiteiten.

- **Huishouden heeft relaties met andere huishoudens**

Onderling contact tussen huishoudens hoeft niet per definitie positieve effecten te hebben. We nemen hier aan dat dit contact leidt tot meer (ervaren) steun van anderen en relativering van de eigen problemen.

